

Практична мета навчання іноземної мови є основною. Вона передбачає практичне опанування студентами мовлення на рівні, достатньому для здійснення іноземомовної комунікації в чотирьох видах мовленнєвої діяльності: аудіюванні, говорінні, читанні та письмі в типових ситуаціях.

Виховна мета навчання іноземної мови забезпечує формування особистого ставлення до нової культури в процесі навчання іноземної мови

Освітня мета навчання іноземної мови досягається шляхом освіти студентів засобами іноземної мови, що, у свою чергу, передбачає: усвідомлення студентами суті мовних явищ, іншої системи понять, через яку може сприйматися дійсність; розуміння особливостей свого мислення; порівняння явищ іноземної мови, що вивчається з рідною; залучення до діалогу культур (іноземної та рідної); оволодіння знаннями про культуру, історію, реальні та традиційні країни, мова якої вивчається (лінгвістознавство, країнознавство).

Розвиваюча мета реалізується в процесі оволодіння студентами іноземною мовою елементами творчості при виконанні завдань навчально-пошукової і проблемно-пошукової діяльності.

Вважаємо за доцільне реалізовувати всі цілі комплексно і одночасно задля ефективного навчання іноземної мови студентів вищого педагогічного навчального закладу.

Література

1. Давыдова М.А. Десятьлетняя методика обучения иностранным языкам / Маргарита Алексеевна Давыдова. – М. : Высшая школа, 1990. – 175 с.
2. Кузьмина М.С. Модернизация обучения иностранным языкам в вузе : монография / Марина Сергеевна Кузьмина -- Саратов. гос. ун-т. – Балашов : Изд-во «Николаев», 2003. – 98 с.
3. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Софія Юріївна Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2002. – 328 с.

Герасімова Н. Є., Герасімова І. В.
Черкаси, Україна

ГЕНДЕРНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ МЕНЕДЖЕРА В ЙОГО ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ

Формування особистісних і професійних якостей майбутнього фахівця-менеджера неможливе без сприймання викладачем кожного студента як унікальної особистості, цілісної та самобутньої. На цьому будується концепція особистісно орієнтованої освіти, сенс якої – у ствердженні „сутнісного особистісного начала в людині”. У працях О. В. Бондаревської, А. І. Кузьмінського, І. П. Підлаого, В. В. Серікова, І. С. Якиманської розкрито сутність особистісного підходу в освіті, що полягає в: становленні людини, сприйманні себе як неповторної індивідуальності; необхідності розвитку особистості кожного студента з урахуванням його можливостей і здібностей; створенні умов для повноцінного вияву й розвитку особистісних функцій суб'єктів освітнього процесу; зміні наочного змісту, що відтепер є й змістом середовища становлення особистісного досвіду індивіда [1, 4, 5, 6, 7].

Професійна освіта як чинник формування особистості, її різнобічного розвитку й самоствердження має бути спрямована на виховання людей, які поважають свободу особистості і здатні ефективно діяти в цивілізованому суспільстві. Одним із багатьох питань освіти є комунікативна підготовка майбутніх фахівців і взаємозв'язок її з індивідуальними особливостями особистості. Тому постає потреба вивчення теоретичних і розробки практичних засад здійснення комунікативної підготовки майбутніх менеджерів готельно-туристичної індустрії в межах загальної системи їхньої професійної підготовки. Гендерна ідентифікація особистості менеджера в його професійній підготовці відбивається в мовній системі, мовній діяльності, особливостях комунікації та формуванні комунікативних умінь і навичок. Цей підхід дає людині велику свободу вибору й самореалізації, допомагає бути достатньо гнучкою та вміти використовувати різні можливості поведінки.

Основна ідея гендерного підходу в освіті – врахування специфіки розвитку студентів –

менеджерів (юнаків і дівчат), різних чинників навчально-виховного процесу (змісту, методик навчання, організації студентського життя, педагогічного спілкування, кількості і складу предметів, стилів викладання).

Для визначення ступеня взаємодії педагогіки й гендеру як складних соціальних і наукових категорій застосовується поняття „гендерний вимір в освіті”. Освіта – це процес і результат засвоєння людиною теоретичних знань, умінь, навичок, творчого й емоційного досвіду. Освіта майбутнього менеджера готельно-туристичної індустрії здійснюється в процесі навчання й виховання, педагогічної взаємодії з викладачами, одногруппниками, різними суб’єктами навчального середовища. Гендерний підхід у будь-якій сфері означає, що відмінності в поведінці й вихованні чоловіків і жінок визначаються не стільки їхніми фізіологічними, біологічними, анатомічними особливостями, скільки соціально-культурними чинниками. Такий підхід дозволяє зламати негативні гендерні стереотипи, тому що вони не природні, а створені суспільством, отже їх можна змінити, змінюючи свідомість суспільства. Таким чином, практично кожна наукова дисципліна може застосовувати гендерний підхід.

За результатами досліджень українських учених існує певна констеляція схожих і відмінних характеристик, що визначають здатність до професійної діяльності менеджерів-жінок і менеджерів-чоловіків, зокрема за комунікативними якостями. У жінок головні якості, що визначають успішність професійної діяльності, – порядність, гнучкість у стосунках, повага до людей, говариськість, відповідальність, колегіальність, вимогливість до себе, доброзичливість, толерантність. Чоловікам властиві порядність, гнучкість у відносинах, повага до людей, товариськість, довіра до колег, увічненість у собі, комунікативна рівноваженість, вимогливість до підлеглих тощо.

Менеджери чоловічої статі, порівняно з жінками, зазнають більш згубного впливу стресу, відчувають більш високий рівень втоми, напруги, стану перевантаження. Така тенденція зберігається лише за трьома показниками – стан безвиході, емоційне відчуження, психосоматичні й психовегетативні порушення (перші два переважають у чоловіків-менеджерів, останні – у жінок-менеджерів). З іншого боку, за загальними показниками синдром професійного вигорання не має істотних відмінностей між чоловіками й жінками.

Стиль викладання, форми комунікації у ВНЗ також впливають на гендерну соціалізацію студентів. Наприклад, іспити в формі тестів, індивідуальні доповіді, змагання за оцінки заохочують мужність. Від цього страждають як дівчата, так і юнаки, тому що за такого підходу не розвиваються на достатньому рівні комунікативні вміння, навички критичного мислення, вміння ставити запитання, колективно обговорювати й розв’язувати проблеми. Нові можливості для дівчат і юнаків забезпечують принципи гендерної рівності в освіті, які можуть реалізуватись в атмосфері свободи, коли відмовляються від „муштри”, агресії на користь делікатності й пошани.

Нині виділено декілька напрямів роботи щодо доповнення й розширення можливостей формування комунікативних умінь та соціалізації студентів: доповнення зон самореалізації студентів (наприклад, заохочення дівчат до занять спортом, а юнаків – до самообслуговування); формування досвіду рівноправної співпраці студентів і студенток у спільній діяльності; скасування традиційних культурних заборон на емоційне самовираження юнаків, заохочення їх до вираження почуттів; формування у дівчат досвіду самозаохочення й підвищення самооцінки (наприклад, технологія щоденника з фіксацією успіхів); створення умов для тренування міжстатевої чутливості (наприклад, театралізування, обмін ролями).

Для формування професійних умінь майбутніх фахівців ВНЗ повинні збільшувати у навчальних планах цикл психолого-педагогічних дисциплін, створювати особливе середовище, яке сприяє розвитку в студентів – менеджерів комунікативних умінь, творчого мислення, думок, які забезпечують їхні особисті потреби, соціальну компетентність і адаптацію, повноцінну участь у навчальному процесі. Гендерний підхід у педагогіці й освіті – це індивідуальний підхід до вияву студентом власної ідентичності.

Література

1. Боришевський М. Й. Виховання у дитячій статевої самосвідомості / Боришевський М. Й. // Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини. – К. : Ін-т змісту і методів навчання, 1996. – С. 19.
2. Виноградський М. Д. Менеджмент в організації : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. зі спец. „Менеджмент організацій” усіх форм навч. / Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. – [3-тє вид., випр.]. – К. : Кондор, 2004. – 596 с.
3. Друкер П. Ф. Енциклопедія менеджмента : [Весь Питер Друкер в одній кн.: лучшие работы по менеджменту, напис. за 60 лет] / П. Ф. Друкер; [пер. с англ. О. Л. Пелявского]. – М. : Вильямс, 2004. – 421 с.
4. Кузьмінський А. І. Гуманізація навчально-виховного процесу в закладах освіти (організаційно-управлінський аспект) / А. І. Кузьмінський. – Черкаси, 1992. – 30 с.
5. Подласый И. П. Педагогика : учеб. / И. П. Подласый. – М. : Высш. образования, 2007. – 540 с.
6. Сериков В. В. Образование и личность : Теория и практика проектирования пед. систем / В. В. Сериков – М. : Логос, 1999. – 271, [1] с.
7. Якиманская И. С. Личностно-ориентированное обучение в современной школе / И. С. Якиманская. – [2. изд.]. – М. : Сентябрь, 2000. – 111 с.

Глазиріна В.М.
Черкаси, Україна

РОЛЬ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ В ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ-ВИПУСКНИКІВ

Особистість – це багатогранне психологічне утворення, яке є одним із головних об'єктів дослідження в психології, але в той же час галузь вивчення особистості є однією з найменш досліджених у сучасній психології. Слід зазначити, що існує багато теорій та думок щодо визначення поняття «особистість» [8].

Більше ніж сто років вчені шукають відповіді на питання про природу особистості, внутрішній світ людини, фактори, які визначають розвиток особистості та поведінку людини, її окремі дії та життєвий шлях в цілому (Б.Г. Ананьєв [2], У. Джемс [3], Г. Олпорт [5], К.К. Платонов [6], О.М. Леонтьєв [4], С.Л. Рубінштейн [7] та інші).

На нашу думку найбільш розширену та ґрунтовну трактовку поняття «особистість» дав О.М. Леонтьєв: «Поняття особистість, так як і поняття індивід відображає цілісність суб'єкта життя, особистість не складається з частин. Але вона є цілісним утворенням особливого виду – особистість не є цілісністю, яка тільки обумовлена гіпотетично: особистістю не народжуються, особистістю стають. Особистість є відносно пізній продукт суспільно-історичного та онтогенетичного розвитку людини» [4, 18].

В наші дні проблема вивчення ціннісних орієнтацій є особливо важливою, оскільки існує думка про те, що в сучасній молоді зовсім відсутні цінності, прагнення та певна життєва мета. У сучасній зарубіжній та вітчизняній психологічній літературі існує ряд понять: «особистісні цінності», «ціннісні орієнтації», які не тотожні й інтерпретуються різними авторами на однаково [1].

Важливим у процесі формування особистості, на думку Б.Г. Ананьєва, є з'ясування «задачі на сенс», і тільки в тому випадку, коли ця задача буде вирішена, мова буде йти про ту чи іншу форму свідомості, тільки тоді буде доречно говорити про цінності особистості або про особистісні цінності. Їх слід відрізняти від чисто декларуючих, базових цінностей, які не забезпечені «золотим запасом» відповідного смислового, емоційного, спонукального відношення до життя, оскільки такого роду цінності не мають, по суті справи, прямого стосунку до смислової сфери, більш того, вони можуть стати бутафорією, яка маскує зовсім інші особистісні прагнення. [2, 142]. Основний зміст ціннісних орієнтацій особистості складають політичні, філософські, моральні переконання людини, глибокі на постійні прихильності, моральні принципи поведінки.